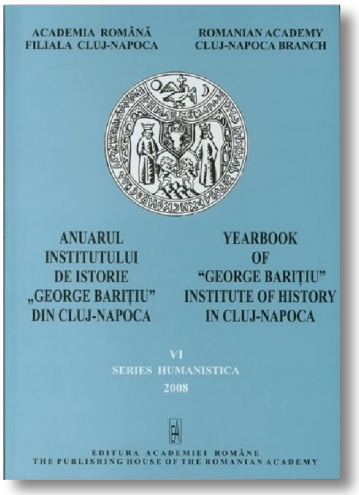

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca Series *Humanistica*

humanistica.ro

Momentul încheierii căsătoriei în legislația Republicii Moldova

Veaceslav Pînzari

How to cite this article:
Pînzari, Veaceslav (2008) *Momentul încheierii căsătoriei în legislația Republicii Moldova*, Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 6, pp. 379–386. DOI: 10.5281/zenodo.22965787

© 2008: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

MOMENTUL ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Veaceslav Pînzari

Universitatea de Stat „Alecu Russo", Republica Moldova

Résumé. *La connaissance du moment où les actes juridiques commencent ou cessent à produire des effets, est très importante de plusieurs perspectives. Voila pourquoi l'établissement de la part de l'autorité législative mais aussi l'abord de la doctrine de celui-ci, doivent être faits avec beaucoup de jugement puisque l'emploi incorrect du moment, donné peut mener aux conséquences des plus graves.*

Cunoaşterea momentului din care actele juridice încep să-şi producă efectele sau încetează a le mai produce este foarte importantă din mai multe perspective, de aceea stabilirea de către legiuitor, dar şi abordarea de către doctrină a acestuia trebuie făcută cu multă raţiune şi chibzuinţă, deoarece stabilirea sau aplicarea greşită a momentului dat pot duce la consecinţe dintre cele mai grave.

În ceea ce priveşte momentul încheierii căsătoriei, în legislaţia Republicii Moldova, acesta este stabilit, potrivit dispoziţiilor alin. 2 al art. 9, *Cod.fam*., după cum urmează: „Drepturile şi obligaţiile juridice ale soţilor iau naştere din ziua înregistrării căsătoriei la organele de stare civilă." În opinia noastră, această dispoziţie legală este extrem de nereuşită din mai multe considerente, pe care vom încerca să le analizăm pe parcursul acestui demers ştiinţific. La început, vom analiza unele aspecte ale condiţiilor de formă la căsătorie pentru a putea trece nemijlocit pe parcurs la analiza momentului încheierii căsătoriei în legislaţia familială a ţării noastre.

Astfel, încheierea unei căsătorii valabile presupune îndeplinirea unor condiţii de fond şi de formă, precum şi lipsa impedimentelor sau a piedicilor pentru încheierea acesteia. *Codul familiei al Republicii Moldova*, dar şi *Legea privind actele de stare civilă*[1] reglementează expres modul şi condiţiile de formă la încheierea căsătoriei. Aceste condiţii de formă constau din două etape:

[1] *Legea* (nr. 100-XV din 26 aprilie 2001) *privind actele de stare civilă*, „M.Oficial al Republicii Moldova", nr. 97–99 din 17 august 2001.

An. Inst. de Ist. „G. Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Humanistica, tom. VI, 2008, p. 379–386

1) formalităţi prealabile încheierii actului juridic al căsătoriei;
2) formalităţi concomitente celebrării încheierii actului dat.

Prin reglementarea acestor formalităţi se obţine realizarea următoarelor obiective importante[2]: a) *se asigură îndeplinirea condiţiilor de fond şi a lipsei impedimentelor la încheierea căsătoriei;* b) *se asigură recunoaşterea publică a căsătoriei;* c) *se asigură dovada căsătoriei.*

1. FORMALITĂŢILE PREALABILE ÎNCHEIERII ACTULUI JURIDIC AL CĂSĂTORIEI[3]

În conformitate cu art. 9, al. 1, *Cod.fam.*: „Încheierea căsătoriei are loc la organele de stare civilă." Cei ce doresc să se căsătorească depun personal o declaraţie în acest sens la unul din organele de stare civilă, indicate în art. 10 din *Cod.fam.*, adică la organele de înregistrare a actelor de stare civilă de la domiciliul uneia dintre persoanele care încheie căsătoria sau al părinţilor lor[4] şi prezintă actele ce le atestă identitatea. Declaraţia în formă scrisă se depune personal de către viitorii soţi la organul de stare civilă. În declaraţie, aceştia trebuie să confirme că pentru încheierea căsătoriei nu există piedicile prevăzute de art. 15 din *Cod.fam.*, să indice a câta oară se căsătoreşte fiecare dintre ei, câţi copii au, precum şi numele pe care doresc să-l poarte după încheierea căsătoriei. Organul de stare civilă care a primit declaraţia este obligat să aducă la cunoştinţa celor ce doresc să se căsătorească condiţiile şi modul de înregistrare a încheierii căsătoriei.

Organul de stare civilă care a primit declaraţia este obligat să se încredinţeze că cei ce doresc să se căsătorească sunt reciproc informaţi despre starea sănătăţii lor, precum şi să le explice drepturile şi îndatoririle lor ca viitori soţi şi părinţi şi să-i prevină asupra răspunderii ce o poartă pentru tăinuirea împrejurărilor care împiedică încheierea căsătoriei. Dacă persoanele care doresc să se căsătorească au copii comuni, li se explică modul de completare a menţiunilor cu privire la naşterea copiilor, cu datele despre tatăl copiilor[5].

[2] „Condiţiile de formă impuse de lege la încheierea căsătoriei nu sunt un scop în sine, ci urmăresc respectarea condiţiilor de fond şi verificarea respectării inexistenţei impedimentelor la căsătorie, asigurându-se totodată recunoaşterea publică şi dovada căsătoriei" (Al. Bacaci, C. Hageanu, V. Dumitrache, *Dreptul familiei*, Bucureşti, Edit. A BECK, 1999, p. 28).

[3] După cum susţin autorii în materie, „reglementarea formalităţilor anterioare căsătoriei este făcută în considerarea mai multor scopuri: a) de a asigura consimţământul liber al celor ce vor să se căsătorească, aceştia trebuind să-şi exprime voinţa de a se căsători în faţa autorităţii de stat competente; b) de a informa pe delegatul stării civile asupra statutului civil al viitorilor soţi, care, pe baza acestor informaţii, va verifica dacă sunt îndeplinite condiţiile de fond şi lipsa impedimentelor la căsătorie; c) de a aduce la cunoştinţa terţilor încheierea căsătoriei proiectate şi de a pune în mişcare, dacă este cazul, opoziţiile la căsătorie" (I. P. Filipescu, A. I. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei*, Bucureşti, Edit. ALL BECK, 2002, p. 29.

[4] În acelaşi sens, art. 32, alin. 1 al *Legii privind actele de stare civilă* prevede: „Căsătoria se încheie de către organul de stare civilă în a cărui rază teritorială domiciliază unul dintre viitorii soţi sau părinţii acestora."

[5] A se vedea art. 31, 32, 33 şi 34 ale *Legii privind actele de stare civilă*.

După primirea declaraţiei, organul de stare civilă fixează, cu consimţământul celor ce se căsătoresc, ziua şi ora înregistrării căsătoriei, fapt despre care se face o însemnare pe declaraţie.

Conform dispoziţiilor art. 34, alin. 5 al *Legii privind actele de stare civilă*, „La dorinţa viitorilor soţi, căsătoria se oficiază în mod solemn". În privinţa acestei din urmă dispoziţii legale, dorim să ne expunem câteva idei. Astfel, după cum susţin autorii în materie, „solemnitatea încheierii căsătoriei rezultă din următoarele: 1) căsătoria se încheie în faţa unei anumite autorităţi; 2) căsătoria se încheie într-un anumit loc; 3) căsătoria se încheie în prezenţa efectivă şi concomitentă a viitorilor soţi, care trebuie să-şi exprime personal consimţământul; 4) căsătoria trebuie încheiată în astfel de condiţii încât să permită oricărei persoane să asiste (publicitatea încheierii căsătoriei). Publicitatea căsătoriei urmează a fi înţeleasă în sensul că o căsătorie trebuie încheiată în astfel de condiţii încât să permită oricărei persoane să asiste…"[6].

Aşadar, în opinia noastră, căsătoria este un act juridic solemn indiferent dacă aceasta o doresc sau nu viitorii soţi, iar oficierea încheierii acesteia reprezintă o procedură la fel de solemnă. În ceea ce priveşte atmosfera sau ambianţa încheierii căsătoriei, aceasta poate fi înfăptuită într-o ceremonie festivă, somptuoasă, sau într-una fără mult fast. Anume, cu privire la acest aspect al încheierii căsătoriei, în opinia noastră, se pot pronunţa soţii în conformitate cu dispoziţiile art. 34, alin. 5 al *Legii privind actele de stare civilă*, în sensul că declară dacă doresc să încheie căsătoria într-o ceremonie festivă sau nu, şi credem că anume la aceasta s-a referit legiuitorul în prevederea legală dată.

Din dispoziţiile *Codului familiei* şi ale *Legii privind actele de stare civilă* vedem că declaraţia de căsătorie trebuie să cuprindă: a) *datele despre cei care se căsătoresc: numele până la căsătorie, numele după încheierea căsătoriei, prenumele, data naşterii, locul naşterii, naţionalitatea, cetăţenia, activitatea economică, studiile, starea familială, domiciliul permanent;* b) *date despre copiii minori;* c) *declaraţia că nu există piedicile pentru încheierea căsătoriei indicate de art. 15 din* Cod.fam.*;* d) *manifestarea neîndoielnică a voinţei declaranţilor de a se căsători;* e) *indicarea organului de stare civilă care încheie căsătoria şi a locului unde urmează să se încheie căsătoria;* f) *ziua şi ora încheierii căsătoriei.*

La declaraţie trebuie să se anexeze certificatele medicale care să ateste trecerea examenului medical de către viitorii soţi, certificate prin care se consideră că se realizează condiţia de fond a comunicării reciproce a stării sănătăţii între aceştia[7]. Declaraţia de căsătorie se face numai în formă scrisă, se semnează de

[6] I. P. Filipescu, A. I. Filipescu, *op. cit.*, p. 35.

[7] După cum am menţionat şi cu alte ocazii, în opinia noastră, comunicarea stării sănătăţii trebuie realizată prin aducerea la cunoştinţa ambilor viitori soţi, de către medicul de la cabinetul de planificare familială, a rezultatelor examenului medical la care sunt supuşi aceştia înainte de încheierea căsătoriei. Considerăm că prin aceasta nu se încalcă dreptul la confidenţialitatea medicală, dacă ne gândim la importanţa actului căsătoriei pentru viitorii soţi, dar şi pentru societate, şi la faptul că o condiţie de fond esenţială şi generală la încheierea căsătoriei este comunicarea reciprocă a stării sănătăţii de către viitorii soţi, condiţie care nu se poate efectiv realiza decât dacă aceştia vor cunoaşte adevărata stare a sănătăţii fiecăruia dintre ei nu din spusele lor, ci dintr-o sursă autorizată, care este medicul în cauză.

viitorii soţi şi de delegatul de stare civilă. La declaraţie se mai anexează certificatele de naştere şi actele de identitate ale viitorilor soţi şi, după caz, dovezile privind desfacerea sau încetarea căsătoriei, precum şi decizia privind reducerea vârstei matrimoniale, în condiţiile art. 14 din Cod.fam.[8]

2. FORMALITĂŢILE CONCOMITENTE ÎNCHEIERII ACTULUI JURIDIC AL CĂSĂTORIEI. PROCEDURA ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI

Potrivit dispoziţiilor art. 12 din Cod.fam., încheierea căsătoriei are loc după expirarea unui termen de cel puţin o lună, după ce persoanele care doresc să se căsătorească au depus la organul de stare civilă cererea de căsătorie. În conformitate cu art. 35, alin.1 al *Legii privind actele de stare civilă*, „Încheierea căsătoriei se face în termen de o lună de la data depunerii declaraţiei de căsătorie".

Din analiza acestor dispoziţii legale vedem că între ele există o neconcordanţă, care rezultă din faptul că, potrivit *Codului familiei*, termenul care trebuie să treacă din momentul depunerii declaraţiei de căsătorie până în momentul încheierii acesteia nu trebuie să fie mai mic de o lună, cu unele excepţii, iar potrivit *Legii privind actele de stare civilă*, încheierea căsătoriei trebuie făcută înăuntrul acestui termen de o lună. În practică, căsătoriile se încheie după expirarea termenului de o lună din momentul depunerii declaraţiei de căsătorie, termen care este stabilit pentru a verifica seriozitatea intenţiei viitorilor soţi de a se căsători şi oferă posibilitate persoanelor interesate să declare impedimentele la căsătorie existente între declaranţi[9].

În unele cazuri, dacă există motive întemeiate, la rugămintea persoanelor care doresc să se căsătorească, acest termen poate fi redus de către şeful oficiului de stare civilă[10]. Astfel, în cazul constatării unei situaţii excepţionale (pericol pentru viaţă, graviditate, naşterea copilului etc.), căsătoria poate fi încheiată în ziua depunerii declaraţiei. De asemenea, în anumite situaţii, şeful oficiului de stare civilă poate prelungi termenul de o lună, dar acesta nu poate fi mai mare de două luni din momentul depunerii declaraţiei de căsătorie[11].

[8] Art. 34 al *Legii RM privind actele de stare civilă*.

[9] Л. М. Пчелинцева, *Комментарий к семейному Кодексу Российской Федерации*, 2-е издание, Москва, Изд. Норма, 2002, ст. 62–63.

[10] Legislaţia României, art. 29 din *Legea* nr. 119 din 1996 prevede: „Căsătoria se încheie în 10 zile în care se cuprind data când s-a făcut declaraţia de căsătorie şi ziua încheierii căsătoriei." Acest termen dă posibilitate viitorilor soţi să reflecteze asupra actului pe care-l vor încheia şi dă posibilitate persoanelor interesate să facă opunerile la căsătorie, dacă aceasta se doreşte a fi încheiată cu nerespectarea condiţiilor de fond prevăzute de lege. Dacă există unele situaţii excepţionale (viitorul soţ urmează a pleca la studii sau în misiune în străinătate în intervalul celor 10 zile), se poate acorda o dispensă de termen, căsătoria fiind încheiată înăuntrul termenului de 10 zile.

[11] Legiuitorul moldovean nu stabileşte expres care sunt cauzele ce ar determina prelungirea acestui termen de către delegatul de stare civilă, dar se consideră că asemenea situaţii sunt, de exemplu: aflarea unuia dintre viitorii soţi la tratament într-o instituţie medicală ca urmare a unei boli grave; necesitatea unei perioade de timp pentru verificarea existenţei impedimentelor la căsătorie între viitorii soţi etc.

La solicitarea viitorilor soți, organele de înregistrare a actelor de stare civilă asigură atmosfera festivă, fastuoasă, solemnă la înregistrării căsătoriei.

2.1. LOCUL ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI

Potrivit art. 32 al *Legii privind actele de stare civilă*, încheierea căsătoriei se face la organele de înregistrare a actelor de stare civilă de la domiciliul uneia dintre persoanele care încheie căsătoria sau al părinților lor. Prin aceste dispoziții legale, credem că se stabilesc atât localitatea unde se va încheia căsătoria – „*la domiciliul uneia din persoanele care încheie căsătoria sau al părinților lor*", cât şi locul încheierii efective a acesteia, adică *„la organele de înregistrare a actelor de stare civilă"*, prezumându-se, după părerea noastră, sediul acestora.

Potrivit dispozițiilor art. 32, alin. 2 din *Legea* sus menționată, „Căsătoria se poate încheia în afara sediului organului de stare civilă (acasă, la spital etc.) dacă, din motive temeinice, unul dintre viitorii soți se află în imposibilitate de a se prezenta personal la organul de stare civilă. Locul unde s-a încheiat căsătoria (cu adresa concretă), precum şi motivele se vor indica în actul de căsătorie la rubrica «Mențiuni»."

2.2. MOMENTUL ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI[12]

La expirarea termenului, în ziua fixată, delegatul de stare civilă procedează în felul următor: a) *identifică viitorii soți;* b) *constată că sunt îndeplinite condițiile de fond şi că nu există impedimente la căsătorie;* c) *constată că nu există opoziții la căsătorie;* d) *constată dacă persoanele care se căsătoresc îşi dau consimțământul reciproc de a încheia căsătoria;* e) *declară căsătoria încheiată în baza consimțământului viitorilor soți;* f) *în registrul actelor de căsătorie se înscrie textul actului de căsătorie, care se semnează de soți, de martori, dacă sunt, şi de cel ce oficiază încheierea căsătoriei*[13]*;* g) *face mențiuni în actele de identitate ale soților*

[12] „Momentul încheierii căsătoriei este acela în care ofițerul de stare civilă îi declară pe viitorii soți căsătoriți. În legislația mai multor țări momentul încheierii căsătoriei este identic cu cel din dreptul român, sunt însă şi legislații care prevăd ca moment al încheierii căsătoriei să fie înregistrarea acesteia, fie semnarea actului de căsătorie" (I. Albu, *Dreptul familiei*, Bucureşti, Edit. Didactică şi Pedagogică, 1975, p. 78).

[13] Potrivit art. 36 din *Legea privind actele de stare civilă*: „(1) În actul de căsătorie se înscriu: a) data întocmirii actului şi numărul de ordine al acestuia; b) denumirea organului de stare civilă care a înregistrat căsătoria; c) numele de familie până la şi după căsătorie, prenumele, data şi locul naşterii, domiciliul fiecăruia dintre soți; d) datele (numele şi prenumele) privind părinții viitorilor soți; e) date privind încetarea căsătoriei precedente – dacă declaranții au fost căsătoriți anterior; f) datele de identificare ale actelor de identitate ale declaranților; g) seria şi numărul certificatului de căsătorie eliberat. (2) În actul de căsătorie pot fi incluse, după caz, şi alte date privind declaranții."

despre încheierea căsătoriei şi eventuala schimbare a numelui unuia sau a ambilor soţi; h) *eliberează soţilor certificatul de căsătorie*[14].

În actele de identitate ale persoanelor care s-au căsătorit se fac menţiuni cu privire la încheierea căsătoriei, indicându-se numele de familie, prenumele şi anul naşterii celuilalt soţ, numărul actului de căsătorie şi locul înregistrării căsătoriei, în condiţiile art. 38 al *Legii privind actele de stare civilă*.

Din cele menţionate până acum, rezultă că momentul încheierii căsătoriei este cel în care viitorii soţi îşi dau consimţământul la căsătorie, iar delegatul de stare civilă constată existenţa acestuia şi îi declară căsătoriţi, şi nu ziua sau momentul înregistrării căsătoriei. Înregistrarea căsătoriei nu reprezintă un element constitutiv al acesteia şi deci nu este o condiţie de valabilitate, ci o cerinţă pentru dovedirea ei, astfel încât momentul încheierii căsătoriei este acela în care soţii îşi dau consimţământul şi nu acela în care aceasta se înregistrează[15].

Specialiştii în domeniu din România susţin acest punct de vedere, argumentându-l în felul următor: „Dacă o căsătorie nu a fost înregistrată, deoarece întocmirea actului de căsătorie în registrul de stare civilă a fost omisă, căsătoria nu este din această cauză nulă, existând posibilitatea întocmirii ulterioare a actului de căsătorie.”[16] Tot în acest sens, instanţele judecătoreşti din România au decis că nesemnarea actului de căsătorie nu poate atrage nulitatea ei, deoarece actul dat constituie numai o cerinţă de probă, iar nu de validitate a căsătoriei[17].

Autorii ruşi în această materie susţin că drepturile şi obligaţiile soţilor apar din momentul înregistrării actului căsătoriei la organele de stare civilă[18], deşi art. 10, punctul 2 din *Codul familiei al Federaţiei Ruse* prevede, ca de altfel şi *Codul familiei al Republicii Moldova* în alin. 2 al art. 9, că *„drepturile şi obligaţiile soţilor apar din ziua înregistrării actului căsătoriei la organele de stare civilă”*. Deşi, potrivit opiniei acestora, căsătoria se consideră încheiată din momentul înregistrării ei în forma şi condiţiile prevăzute de lege[19], opinie care poate fi acceptată, legislaţia stabileşte că o căsătorie se consideră încheiată din ziua înregistrării ei, astfel, considerăm că nu trebuie pus un semn de identitate între *„momentul înregistrării actului căsătoriei”* şi *„ziua înregistrării acestuia”*. Aceşti autori îşi argumentează poziţia prin aceea că relaţiile de familie apar dintr-un act juridic – acordul părţilor, care trebuie înregistrat la organele de stare civilă.

[14] Conţinutul certificatului de căsătorie este prevăzut de art. 37 din legea sus menţionată, după cum urmează: „În certificatul de căsătorie se înscriu: a) numele de familie până la şi după căsătorie, prenumele, data şi locul naşterii fiecăruia dintre soţi; b) data înregistrării căsătoriei şi numărul actului întocmit; c) denumirea organului de stare civilă care a înregistrat căsătoria; d) data eliberării certificatului de căsătorie; e) denumirea organului care a eliberat certificatul.”

[15] Al. Bacaci ş.a., *op.cit*., p. 32.

[16] A se vedea: I. P. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei,* Bucureşti, Edit. ALL, 1996, p. 36;

[17] Apud Al. Bacaci ş.a., *op. cit*., p. 36.

[18] A se vedea Л. М. Пчелинцева, *op. cit*., p. 58.

[19] М. В. Антокольская, *Сетейное право*, Москва, Изд. Юристъ, 1996, ст. 118; А. М. Нечаева, *Сетейное право*, курс лекций, Москва, Изд. Юристъ, 1998, ст. 99–102.

Înregistrarea consimţământului în forma prevăzută de lege intră în conţinutul acestui act juridic şi nu este unul independent. Poziţia autorilor citaţi mai este argumentată şi prin faptul că legiuitorul din Rusia, instituind obligativitatea înregistrării unor anumite categorii de acte juridice ale căror efecte apar doar ca urmare a înregistrării încheierii acestora în forma expres prevăzută de lege, include în categoria lor şi actul juridic al căsătoriei. De aici, art. 10, punctul 2 din *Codul familiei al Federaţiei Ruse* instituie regula potrivit căreia drepturile şi obligaţiile soţilor apar din ziua înregistrării actului căsătoriei în registrele stării civile, cu toate că autorii susţin că acestea apar, după cum am menţionat anterior, din momentul înregistrării actului dat. Deci, în ceea ce priveşte momentul încheierii căsătoriei, legislaţia Federaţiei Ruse prevede că acesta coincide cu ziua înregistrării actului dat, cu toate că mare parte a doctrinei ruse îl consideră ca fiind acela al înregistrării actului juridic în cauză în registrele stării civile.

Susţinem parţial acest punct de vedere deoarece, în primul rând, considerăm că nu trebuie pus un semn de identitate între *„momentul înregistrării actului căsătoriei”* şi *„ziua înregistrării acestuia”*, greşeală care, în opinia noastră, se comite atât de către legiuitorul din Rusia, cât şi de către cel din Moldova, iar în al doilea rând susţinem că la fel ca şi în cazul celorlalte acte juridice, şi în cazul actului juridic al căsătoriei determinantă este voinţa juridică a părţilor, acordul de voinţă al lor îndreptat spre a da naştere unei situaţii juridice noi, raporturi care sunt urmate de anumite efecte juridice; ca atare, considerăm că momentul când viitorii soţi îşi dau consimţământul la încheierea căsătoriei în faţa delegatului de stare civilă şi acesta constată existenţa lui declarându-i soţ şi soţie este cel al încheierii căsătoriei.

Din cele menţionate anterior, rezultă că delegatul de stare civilă la încheierea căsătoriei constată mai întâi existenţa consimţământului viitorilor soţi de a încheia căsătoria şi numai apoi face notificarea existenţei acestuia în actul de căsătorie, urmând să completeze în registrul de stare civilă textul actului şi să elibereze soţilor certificatul de căsătorie.

Având în vedere consecutivitatea tuturor acţiunilor viitorilor soţi până la încheierea căsătoriei şi ale delegatului de stare civilă în timpul oficierii înregistrării acesteia, constatăm că persoanele care doresc să se căsătorească depun o declaraţie în care îşi exprimă dorinţa de a se căsători, iar apoi, în ziua înregistrării căsătoriei, prin răspunsul afirmativ la întrebarea delegatului stării civile dacă doresc să se căsătorească, consimt la încheierea actului juridic dat. Practic, acesta este momentul încheierii căsătoriei, adică momentul când se întâlnesc acordurile de voinţă ale părţilor actului juridic dat, formându-se consimţământul. Ceea ce urmează, adică înregistrarea în registrele stării civile a acestui consimţământ, este, în opinia noastră, o subliniere solemnă a importanţei acestei manifestări de voinţă ce dă naştere unei situaţii noi pentru tinerii căsătoriţi, care din acest moment vor avea o nouă stare civilă, un nou statut social.

Desigur, efectele căsătoriei nu se vor putea produce decât după încheierea în forma solemnă, cerută de lege, a actului căsătoriei, după cum prevede şi art. 9, alin. 2, *Cod.fam*. Însă, chiar dacă legislaţia Republicii Moldova apreciază momentul încheierii căsătoriei ca fiind ziua înregistrării actului dat, acesta, după cum am argumentat mai sus, la momentul înregistrării este deja încheiat, deoarece determinante la încheierea actelor juridice sunt voinţa juridică şi consimţământul ca parte a acestei voinţe[20], care este deja dat de către cei ce se căsătoresc la momentul înregistrării căsătoriei în actele stării civile. Supunem criticii formularea: *„drepturile şi obligaţiile juridice ale soţilor iau naştere din ziua înregistrării căsătoriei…"*, iar asta din mai multe considerente. Astfel, potrivit *Dicţionarului explicativ* (DEX) al limbii române, prin substantivul *„zi"* putem înţelege: *„un interval de timp cuprins între răsăritul şi apusul Soarelui; timpul cât Soarele rămâne deasupra orizontului; interval de timp de 24 de ore, corespunzător unei rotaţii a Pământului în jurul axei sale."*[21] Dacă se are în vedere unul din aceste sensuri, trebuie să remarcăm că organele de stare civilă nu au programul de lucru nici *„de la răsăritul şi până la apusul Soarelui"*, nici *„cât Soarele rămâne deasupra orizontului"* şi, în niciun caz, *„timp de 24 de ore"*. Astfel, considerăm că legiuitorul moldovean trebuia să indice mai exact care este totuşi momentul din care soţii dobândesc drepturile şi obligaţiile unor persoane căsătorite, pentru a evita interpretările dubioase ale conţinutului articolului dat (s.n. – V.P.)**.**

În concluzie, considerăm că art. 9, alin. 2, *Cod.fam. al Republicii Moldova* ar putea avea următorul conţinut: „Drepturile şi obligaţiile juridice ale soţilor iau naştere din momentul când delegatul de stare civilă care oficiază încheierea căsătoriei constată îndeplinirea condiţiilor cerute de lege pentru validitatea acesteia şi-i declară soţ şi soţie."

[20] Tr. Ionaşcu, E. Barasch, *Teoria şi practica litigiilor precontractuale*, Bucureşti, Edit. Academiei, 1962, p. 263.

[21] Academia Română – Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", *Dicţionarul explicativ al limbii române*, ediţia a 4-a, Bucureşti, Edit. Univers Enciclopedic, 1998, p. 1187.